

3936649 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : โภชนาวิทยา ;วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร)

คำสำคัญ : การรับรู้เกี่ยวกับการให้น้ำ/การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว

เพชรนภา องค์ตระกูลกิจ : การรับรู้ของมารดาเกี่ยวกับการให้น้ำแก่ทารกอายุ 0-4 เดือน ที่ได้รับนมแม่ (MATERNAL PERCEPTION REGARDING WATER FEEDING IN 0-4 MONTHS OLD BREASTFED INFANTS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมชาย ดุรงค์เดช M.S., Ed.M., Ed.D., ดุษณี สุทธิปริยาศรี M.P.H., M.S., Dr. P.H., ดวงพร แก้วศิริ วท.บ., M.P.S. 85 หน้า ISBN 974-661-965-9

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้เพื่ออธิบายการศึกษาถึงการรับรู้ของมารดาเกี่ยวกับการให้น้ำและไม่ให้น้ำแก่ทารกอายุ 0-4 เดือน กลุ่มตัวอย่างเป็นแม่ที่นำลูกมารับบริการที่คลินิกสุขภาพเด็กดี สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติ โดยแม่เหล่านี้ มีอายุระหว่าง 20-35 ปี ได้รับบริการจากโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก

จากการศึกษามารดาตัวอย่างจำนวน 50 คน โดยการทำสนทนากลุ่ม 6 กลุ่ม ซึ่งคัดเลือกตามสภาพสังคมเศรษฐกิจที่คล้ายกัน พบว่า แหล่งความรู้ที่แม่ได้รับเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากที่สุดคือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยแม่ทุกคนรู้ว่ นมแม่เป็นอาหารที่ดีที่สุดและมีประโยชน์มากที่สุดโดยเฉพาะนมแม่เหลือง แต่อย่างไรก็ตามแม่ทุกคนก็เห็นว่าการให้น้ำแก่ลูกเป็นสิ่งจำเป็นเพราะแม่เชื่อว่าการให้น้ำแก่ลูกจะช่วยล้างคราบน้ำนมที่ติดลิ้นลูก ทำให้ลูกไม่คอแห้ง ป้องกันการขาดน้ำ และทำให้เด็กมีผิวพรรณดี นอกจากนี้แม่บางคนยังเชื่อว่าการให้น้ำเป็นการป้องกันเด็กตัวเหลืองและช่วยให้ลูกท้องไม่ผูก

จากผลของการศึกษานี้พบว่า แม้ว่าแม่จะมีความตั้งใจในการที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แต่ก็พบว่าแม่มักจะให้น้ำแก่ลูกเสมอ จึงไม่พบการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยตลอดจนลูกอายุ 4 เดือนที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากแม่ยังไม่ทราบถึงรายละเอียดของภูมิคุ้มกันโรคที่มีอยู่ในนมแม่โดยเฉพาะสาร (lactoferrin) ที่ป้องกันการเจริญเติบโตของเชื้อราที่มีอยู่ในปากเด็ก และ E.coli นอกจากนั้นสมาชิกในครอบครัวก็เป็นแรงสนับสนุนในการให้น้ำแก่เด็กด้วย ดังนั้น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจึงควรให้ความรู้ถึงรายละเอียดของภูมิคุ้มกันโรคในนมแม่ให้มากขึ้นและเพื่อเป็นการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 4 เดือน ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้มีความรู้ใหม่เกี่ยวกับประโยชน์ของสาร lactoferrin และควรมีการปรับปรุงสื่อที่ให้ความรู้แก่แม่ด้วยโดยเฉพาะหนังสือประจำตัวเด็กให้มีความทันสมัยเพื่อเป็นการสนับสนุนแม่ให้มีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนานอย่างน้อย 4 เดือน